

Zagreb, 23. studenoga 2017. godine

Na temelju članka 20. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (Narodne novine 45/09), Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokog učilišta (Narodne novine 24/2010) i članka 30. Statuta Agencije za znanost i visoko obrazovanje te u skladu s Postupkom i Uputama za sastavljanje prijedloga studijskih programa, imenovani članovi Stručnog povjerenstva daju sljedeće

IZVJEŠĆE O STUDIJSKOM PROGRAMU

Naziv studijskog programa: Digitalno oblikovanje

Nositelj studijskog programa: Visoko učilište Algebra

Izvođač studijskog programa: Visoko učilište Algebra

Tip studijskog programa (stručni ili sveučilišni): stručni

Razina studijskog programa: preddiplomski

Broj ECTS bodova: 180 ECTS bodova

Stručni naziv koji se stječe po završetku studijskog programa: stručni/-a prvostupnik/
prvostupnica (*baccalaureus/baccalaurea*) digitalnog oblikovanja (bacc. art.)

Naziv preddiplomskoga stručnog studija (iz istog znanstvenog područja), ako visoko učilište predlaže specijalistički diplomski studijski program: -

1. INSTITUCIJSKE PRETPOSTAVKE

1.1. Da li elaborat o studijskom programu sadrži analizu usporedivosti predloženog studija s kvalitetnim srodnim akreditiranim programa u Republici Hrvatskoj i u zemljama Europske unije, kojim dokazuje da je studijski program usporediv s istima i time osigurava stjecanje kompetencija koje se dobivaju i u drugim zemljama Europske unije?

DA NE

Obrazloženje: U Elaboratu i iz razgovora s Upravom, Stručno je povjerenstvo zaključilo da je predloženi program moguće uspoređivati sa srodnim studijima u EU i u svijetu, dok nije moguće pronaći usporedbu s drugim srodnim akreditiranim studijskim programima u RH.

1.2. Visoko je učilište donijelo opću strategiju svog razvoja te eventualno pojedinačne strategije ili akcijske planove i godišnje javno izvještava o njihovoj provedbi.

DA NE

Obrazloženje: Stručno je povjerenstvo dobilo uvid u Strategiju razvoja i u mjesto novoga studijskog programa u sklopu Strategije.

1.3. Visoko je učilište opisalo, definiralo i objavilo svoje standarde i propise za provjeru stečenih ishoda učenja (ispitni postupci) u sklopu studija koje izvodi, uključujući metode provjere osiguravanja kvalitete, nepristranosti, transparentnosti, postupaka u slučajevima žalbi i drugim relevantnim područjima.

DA NE

Obrazloženje: Stručno je povjerenstvo zaključilo da je Visoko učilište Algebra u potpunosti zadovoljilo ovaj kriterij.

1.4. Visoko je učilište osiguralo sudjelovanje studenata u svim procesima povezanim s osiguravanjem kvalitete.

DA NE

Obrazloženje: Iz razgovora sa studentima Stručno je povjerenstvo zaključilo da oni sudjeluju u svim procesima Visokog učilišta povezanim s osiguravanjem kvalitete.

1.5. U razvoju visokog učilišta sudjeluje predstavnik tržišta rada.

DA NE

Obrazloženje: U razvoju je bila prisutna stalna uključenost predstavnika tržišta rada u donošenje strateških, ali i operativnih smjernica razvoja Visokog učilišta pa tako i ovoga

studijskog programa. Program ovoga stručnog studija bio je temeljen na potrebnim specijalističkim stručnim znanjima, koja su procijenjena analizom potreba poslodavaca. Prilikom posjeta u cilju inicijalne akreditacije predstavnici tržišta rada iskazali su interes i obrazložili opravdanost za radna mjesta u području digitalnog oblikovanja.

1.6. Visoko je učilište ustrojilo informacijski sustav za prikupljanje, vođenje, obradu i izvještavanje o statističkim podacima povezanim s organizacijom i provedbom studijskih programa, kao i onima koji su potrebni za osiguranje kvalitete.

DA NE

Obrazloženje: Za navedeni je studij predviđen postojeći već uhodan informacijski sustav, koji služi za prikupljanje, vođenje, obradu i izvještavanje o statističkim podacima povezanim s organizacijom i provedbom studijskih programa, kao i onima koji su potrebni za osiguranje kvalitete. Predložena je postojeća razvijena informatička infrastruktura, uz mogućnost korištenja besplatnog sustava ISVU, koji koriste mnoge visokoobrazovne ustanove.

1.7. Definirani su i objavljeni standardi i propisi o periodičnoj reviziji studijskih programa koji uključuju vanjske stručnjake.

DA NE

Obrazloženje: U Elaboratu te u razgovora s Upravom, Stručno je povjerenstvo zaključilo da su definirani i objavljeni standardi i propisi o periodičnoj reviziji studijskih programa koji uključuju vanjske stručnjake.

1.8. Visoko je učilište definiralo i objavilo standarde i propise zaštite studentskih prava, posebice u području obavještanja studenata, zaprimanja i rješavanja studentskih prigovora. Visoko je učilište imenovalo kontakt-osobe za pitanja o studentskim pravima (poput prodekana za nastavu, studentskih pravobranitelja, ureda za studente i slično).

DA NE

Obrazloženje: Stručno je povjerenstvo iz Elaborata zaključilo da Visoko učilište definira studentska prava u Pravilniku o studijima i studiranju, koji se donosi za svaku školsku godinu.

Svi standardi, propisi i drugi akti u kojima su definirana prava studenata te mehanizmi njihova korištenja postali su javni.

1.9. Visoko je učilište definiralo i objavilo standarde i propise trajnog usavršavanja svih svojih zaposlenika u područjima njihove djelatnosti te podnosi izvješća o učinjenom.

DA NE

Obrazloženje: Visoko je učilište načelno definiralo i objavilo standarde te propise trajnog usavršavanja zaposlenika. S obzirom na to da Algebra djeluje u tehničkom području, preporučujemo da se standardi i propisi unaprijede specifičnostima umjetničkog područja u kojem se predlaže novi studijski program.

1.10. Visoko učilište osigurava kvalitetu rada svih svojih stručnih službi te podnosi izvješća o učinjenom.

DA NE

Obrazloženje: Iz uvida u Elaborat i nakon posjeta Algebri moguće je zaključiti da je osigurana kvaliteta rada svih stručnih službi i da se podnose izvješća o učinjenom.

2. OPĆENITO O STUDIJSKOM PROGRAMU

2.1. Je li je studijski program usklađen sa strateškim ciljevima visokog učilišta?

DA NE

Obrazloženje: Problem usklađivanja novoga studijskog programa sa strateškim ciljevima nije samo načelne naravi nego i supstancijalne, odnosno organizacijske. Povjerenstvo je shvatilo želju Visokog učilišta da jedan studijski program zamijeni drugim, ali istodobno na Visokom učilištu nema dovoljno zaposlenih nastavnika za pokrivanje nastave, pri čemu nema niti jednoga zaposlenog nastavnika s izborom u zvanje iz područja umjetnosti u kojem se predlaže novi studijski program.

2.2. Jesu li uvjeti za upis na studij jasno određeni?

DA NE

Obrazloženje: Uvjeti za upis prikazani su i opisani. Prikazana su dva načina upisa: priznavanjem rezultata ispita državne mature i putem prijamnog ispita, uz provođenje dodatnog testiranja sposobnosti u području likovnosti.

2.3. Je li trajanje studija prihvatljivo u odnosu na opseg predloženoga studijskog programa?

DA NE

Obrazloženje: S obzirom na plan i opis kolegija u pojedinom semestru, Stručno je povjerenstvo utvrdilo prihvatljivost trajanja studija.

2.4. Jesu li razlozi pokretanja studijskog programa navedeni u prijedlogu opravdani s obzirom na tržište rada u javnom i privatnom sektoru?

DA NE

Obrazloženje: Razlozi za pokretanje studijskog programa navedeni su u prijedlogu, opravdani su s obzirom na tržište rada u javnom i privatnom sektoru.

2.5. Jesu li temeljne discipline, potrebne za struku, dobro zastupljene?

DA NE

Obrazloženje: Temeljne discipline potrebne za struku nisu dobro zastupljene u umjetničkoj komponenti ("oblikovanje" iz naziva studijskog programa). Nije jasno koji će naziv steći student nakon završetka ovoga studijskog programa, a posebice jer se u nazivu ističe pojam "oblikovanje", dok se u Elaboratu i u naslovu kolegija koristi pojam "dizajn". O dvojbi i razvoju semantičkog polja pojmova "oblikovanje" i "dizajn" u hrvatskom jeziku i kulturi postoji znanstvena literatura, ali nije korištena. Terminološku dualnost bilo bi potrebno razjasniti kako bi i studentima i javnosti te poslodavcima bilo jasne kompetencije koje studenti stječu studijem.

2.6. Jesu li temeljne kompetencije navedene u predloženom studiju povezane sa zahtjevima struke?

DA NE

Obrazloženje: Temeljne kompetencije navedene u predloženom studijskom programu nisu povezane sa zahtjevima struke, jer se specifičnosti struke dizajna svode uglavnom na područje likovne umjetnosti, a teorija, povijest i metodologija dizajna kao struke postoje globalno pa i lokalno već barem tridesetak godina, kao interdisciplinarna znanost i kao primijenjena znanost i, naposljetku, kao umjetnička praksa. Tu činjenicu treba uvažiti kako bi se kritički utemeljila praksa projektiranja vizualnih komunikacija u digitalnom okruženju. K tome, u nastavnom programu posve izostaju sadržaji povezani s društvom i društvenim učinkom masovne komunikacije i popularne kulture, a to su spoznaje kojima bi projektant vizualnih komunikacija u digitalnom okruženju svakako morao raspolagati.

2.7. Je li predloženi studij povezan s potrebama lokalne zajednice (gospodarstvo, poduzetništvo, civilno društvo i slično)?

DA NE

Obrazloženje: Smatramo da predloženi program odveć pojednostavljuje djelovanje u domeni digitalnog oblikovanje na jednu vrstu novoga tehnološkog horizonta tradicionalne umjetnosti, pri čemu se specifičnosti struke dizajna uopće ne uzimaju u obzir, niti na razini znanstvene spoznaje niti na razini na kojoj struka definira edukaciju u dizajnu (Vidi: *ICOGRADA Design Education Manifesto*, 2011).

2.8. Jesu li uvjeti za napredovanje u više godine studija jasno definirani?

DA NE

Obrazloženje: Sukladno s Pravilnikom o studijima i studiranju u Elaboratu su jasno navedeni i definirani uvjeti napredovanja u više godine studija.

2.9. Osigurava li završetak studija stjecanje stručnih kompetencija, uključujući znanje, vještine i metode zaključivanja?

DA NE

Obrazloženje: Studij ne uključuje dostatna znanja, vještine i metode zaključivanja primjerene suvremenim interdisciplinarnim i kritičkim pristupima i metodama rada u vizualnom dizajnu.

2.10. Slijedi li predloženi studijski program preporuke europskih ili međunarodnih strukovnih asocijacija (ako je riječ o studijskom programu u području reguliranih profesija za koje je Direktivom 2005/36/EC Europskog parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija od 7. rujna 2005. godine (u daljnjem tekstu: Direktiva) propisano automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija, mora biti usklađen s minimalnim uvjetima osposobljavanja propisanim Direktivom i Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija)?

DA NE

Obrazloženje: Iz Elaborata se može zaključiti da su u obzir uzete aktualne strateške smjernice i preporuke ugrađene u relevantne dokumente i propise.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Osvrnite se na svrsishodnost svih predmeta u stjecanju predviđenih kompetencija koje se dobivaju završetkom ovog studija.

Obrazloženje: Nedostaju sadržaji i predmeti koji pokrivaju teoriju i metodologiju oblikovanja (dizajna).

U području koje se predloženim programom definira kao umjetničko ima premalo sadržaja koji odgovaraju definiciji i nacionalnoj klasifikaciji profesije dizajner, a koja bi trebala biti najbliža području koje program definira kao "digitalno oblikovanje". Na razini razvoja kritičkog i konceptualnog mišljenja, naglasak je previše stavljen na tradicionalno poimanje likovne umjetnosti s posve zastarjelom literaturom. Na razini poznavanja općih načela i kreativnih metoda dizajna moguće je primijetiti posve slične predmete s jednakom literaturom (Vizualno istraživanja i Vizualna struktura), u kojima, međutim,

nema niti naznake spoznaja, ideja i literature iz danas najvažnijeg područja interdisciplinarnih znanosti - vizualne kulture. Naposljetku, nedostaju predmeti iz domene teorije i povijesti dizajna koji su danas standardni dio programa u edukaciji dizajnera.

3.2. Postoje li neki predmeti koje smatrate upitnima i, ako postoje, koji su to?

Predmeti Vizualno istraživanje i Vizualna struktura gotovo su identični, a predmet Dizajn proizvoda niti osposobljava studente za projektiranje predmeta ili sustava predmeta niti im daje temeljne kritičke informacije o suvremenoj poziciji proizvoda u tehnološkom i društvenom kontekstu, a najnovija knjiga na hrvatskom jeziku u popisu literature je iz 1980. godine!

3.3. Osiguravaju li planirane nastavne metode i sadržaj studijskog programa stjecanje predviđenih ishoda učenja?

DA NE

Obrazloženje: Nema šireg uvida u kulturu komunikacije i utjecaj tehnologije na društvo, kao niti uvida u društveni kontekst kao okvir za projektno djelovanje. K tome, pretjerani naglasak na tradicionalne likovne umjetnosti nepotrebno fokusira studente na površinsko estetičko razumijevanje vizualnih informacija, dok kritičko mišljenje i razvoj koncepata te strategija stvaranja u dizajnu uopće nisu pokriveni predmetima i relevantnom literaturom.

3.4. Navedite predmete u kojima nalazite raskorak između predloženoga opsega gradiva, studentskih obveza i sati nastave, odnosno ECTS bodova, koji su mu pridijeljeni.

Obrazloženje: U Elaboratu i iz razgovora s Upravom zaključujemo da nije uočen raskorak između navedenog.

3.5. Kakvo je nastavno opterećenje nastavnika – prihvatljivo, preveliko ili premalo?

Obrazloženje: Nedostaju stalno zaposleni u primarnom području studija. Najveće je opterećenje na vanjskim suradnicima.

3.6. Navedite moguće primjedbe na sadržaje predmeta i nastavnu literaturu.

Obrazloženje: Sadržaj bi predmeta trebao biti više utemeljen u područje dizajna i opskrbljen suvremenijom literaturom.

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Institucija ima sklopljen odgovarajući broj ugovora o radu sa znanstveno-nastavnim, umjetničko-nastavnim ili nastavnim osobljem koje posjeduje odgovarajuće kompetencije za izvođenje programa?

DA NE

Obrazloženje: Prema podacima predlagača ovoga studijskog programa predviđeno je da više od dvije trećine nastave izvode vanjski suradnici, odnosno pokrivenost je nastave vlastitim kadrom ispod minimalne razine propisane Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditacije visokih učilišta, prema kojem od ukupnog broja norma sati za predloženi studijski program najmanje jednu trećinu moraju izvoditi zaposlenici s punim radnim vremenom, izabrani u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna ili nastavna zvanja.

Uz to, Visoko učilište nema nijednoga stalno zaposlenog nastavnika iz umjetničkoga područja.

4.2. Jesu li opisani prostorni i materijalni uvjeti rada te oprema zadovoljavajući za izvođenje programa?

DA NE

Obrazloženje: Visoko učilište Algebra raspolaže suvremenim prostorima unutar Sveučilišnog kampusa u Ilici 242 u Zagrebu, koji su izvrsno opremljeni i koji se planiraju koristiti i za predloženi studijski program. Učionice i laboratoriji iznimno su dobro koncipirani i opremljeni te odgovaraju potrebama predloženih nastavnih sadržaja.

4.3. Je li predloženi broj studenata primjeren, uzimajući u obzir kadrove, prostor i opremu?

DA NE

Obrazloženje: Očekivani je broj studenata prevelik s obzirom na pokrivenost potrebe za individualnim radom sa studentima u odnosu na broj zaposlenih nastavnika u primarnom području umjetnosti.

4.4. Institucija je osigurala potrebna sredstva za izvođenje studijskog programa.

DA NE

Obrazloženje: Prihodi prethodnih poslovanja, kao i dosadašnje devetogodišnje iskustvo u radu osiguravaju potrebna sredstva za izvođenje studijskog programa, kako je i navedeno u Elaboratu.

5. DODATNE NAPOMENE (ako ih ima)

6. ZAKLJUČNA PREPORUKA ČLANOVA STRUČNOG POVJERENSTVA:

a. PRIHVATITI STUDIJSKI PROGRAM, obrazloženje:

b. NE PRIHVATITI STUDIJSKI PROGRAM, obrazloženje: Opisani studijski program ne udovoljava propisanim kriterijima. Najprije, s obzirom na pokrivenost nastave vlastitim kadrom koja je ispod propisane trećine. Nadalje, nema niti jednog stalno zaposlenog nastavnika u primarnom području umjetnosti ("oblikovanja" kako se naziva u Elaboratu, odnosno - "dizajna"). Program opisan u Elaboratu gotovo uopće ne uzima u obzir teoriju i metodologiju dizajna kao kritičke osnove za kreativno stvaranje. Stoga je i problematično i teško točno definirati ishode učenja na razini studijskog programa, kao i kompetencije. Literatura kojom se studente vodi kroz studij u umjetničkom području je zastarjela (iz preddigitalnog doba) i vrlo je malo naslova iz suvremenog područja kritičkog sagledavanja umjetnosti, a posebno iz domene teorije, povijesti i metodologije dizajna. Uz

to, postoje objavljene i dostupne suvremene knjige iz navedenih područja i na hrvatskom jeziku, a koje u Elaboratu i u silabusima uopće nisu uzete u obzir. Obrazovni ciljevi i ishodi učenja na razini studijskog programa, koji su prikazani u Elaboratu nisu utemeljeni u nastavnim sadržajima opisanim u pojedinačnim silabusima predmeta, a osobito u domeni oblikovanja/dizajna.

Potpis članova Stručnog povjerenstva:

prof. dr. sc. Feđa Vukić

dr. sc. Jana Žiljak Gršić

Tin Jerger

Zagreb, 23. studenoga 2017. godine